

Over de taak van de Partij III (slot)

De taak van de partij ligt in de voorbereiding van de eenheid van de klasse, echter niet van een gecommandeerde, maar van een werkelijke eenheid. De partij is niet de toekomstige leidende organisatie; zij ontwikkelt echter de gedachtegangen, zij onderzoekt de oplossing der problemen, ze formuleert de principiële basis, waarop de eenheid van de klasse tot ontwikkeling kan komen. Het zoeken en tasten van de strijdende arbeiders naar nieuwe vormen van klassebeweging is ook het zoeken en tasten van de partij, wanneer deze tracht tot een algemeen begrip van deze bewegingen te komen en de resultaten van dit onderzoek zal zij door haar propaganda aan de arbeiders bewust maken.

Zo is er een wisselwerking tussen de partij en de klasse. Aan de ene kant leveren de klassebewegingen van het proletariaat het materiaal waaruit de partij haar inzichten moet afleiden. Aan de andere kant propageert zij dit inzicht weer in de klasse, maakt haar op deze wijze van de eigen klasse-ervaring bewust. Ook dit propageren kan op allerlei wijze gebeuren: mondeling, schriftelijk en met de daad. Zo kan de partij het initiatief nemen voor de stichting van revolutionaire bedrijfskernen, daarmee een organisatie scheppende, die het raam van de partij zelf verre te boven gaat, en die zich in geen enkel opzicht aan haar controle behoeft te onderwerpen, al zal zij uit de aard der zaak onder de invloed staan van de gedachtegangen, die door de propaganda van de partij worden ontwikkeld.

Zo kan de partij de eenheid van de arbeidersklasse voorbereiden, ideëel, zo kan zij zelfs het initiatief nemen tot een begin van organisatorische verwezenlijking. Dit laatste is echter alleen dan mogelijk, wanneer de situatie hiervoor „rijp“ is, d.w.z. wanneer er voor dergelijke revolutionaire bedrijfskernen een klasse-taak is, een taak die het raam van de partij-propaganda overschrijdt. Het is b.v. mogelijk in een tijd, waarin grote stakingsbewegingen worden voorbereid. Is dit echter niet het geval, dan moeten al dergelijke pogingen in het zand lopen.

De partij kan de eenheid van de klasse dus niet „maken“. Zij kan ook niet de voorwaarde scheppen, waaronder deze eenheid tot stand komt. Maar de eenheid komt ook niet vanzelf. Wanneer de voorwaarden voor haar ontstaan aanwezig zijn, moet zij toch worden georganiseerd en het is nu eenmaal een feit, dat in deze arbeid het initiatief over het algemeen zal uitgaan van die elementen in de klasse, wier inzicht altijd al op dit doel was gericht. De onderlinge samenbinding van deze revolutionaire elementen over de grenzen der verschillende bedrijven en districten heen, gaat noodzakelijk aan de eenwording van de gehele klasse vooraf. Want de romantische voorstelling waarbij de arbeiders zich als één grote massa in het duister van een nog geheel onbekende taak storten is niet in overeenstemming met de werkelijkheid; het voorzichtig verkennen van de wegen, het onderling contact nemen moet eerst hebben plaats gevonden. De fijne verbindingsdraden, die door de partij-organisatie tussen de verschillende bedrijven worden geweven kunnen het uitgangspunt zijn van een bijna oogenblikkelijke verwezenlijking van een klasse-organisatie van het proletariaat, zodra de beweging losbarst, terwijl bij het ontbreken van ieder voorafgaand contact deze laatste organisatie niet tot stand kan komen; de arbeiders zoeken dan hun eenheid te bereiken langs andere wegen, die reeds van tevoren zijn afgekend zijn worden dan overgeleverd aan de oude, bureaucratische organisaties. Het scheppen van een verbindingsorganisatie tussen de verschillende bedrijven is daarom een noodzakelijke taak van de revolutionaire partij, een

taak, waarvan het latere slagen van de opstandige bewegingen der arbeiders afhangt. D' aanwezigheid in de hoofden van het denkbeeld, dat een dergelijke organisatie noodzakelijk is, is reeds een belangrijke stap in de richting van haar verwezenlijking.

Wanneer wij hier van de „taak van de partij“ spreken, dan komt het er niet op aan, of deze organisatie „Spartacus“ heet of anders. Het doet er niet toe, of er één zo'n dergelijke organisatie is, of dat er verschillende zijn, mits zij eendrachtig samenwerken voor het gemeenschappelijk doel: het ideëel en materieel voorbereiden van de eenwording van de arbeidersklasse, op grondslag van de machtsuitoefening door de arbeiders zelf. De organisatorische verbindingsdraden, die door de partij worden gelegd, zijn niet bestemd om de overheersende organen over de klasse te worden; hun taak is te vergelijken met die van de zenuwen in het menselijk lichaam; zij zijn de noodzakelijke verbindingsdraden, die het gehele lichaam als een eenheid doen handelen. Komt de arbeidersklasse tot actie, dan zal zij niet alleen van deze verbindingsdraden gebruik maken, maar zij zal hen een uitbreiding geven, die ver uitgaat boven wat door de partij kan worden bereikt en zij zal hen onder de directe controle van de bedrijfsarbeiders stellen.

Zo heeft de partij haar taak te vervullen in de bedrijven, door middel van de organisatie van revolutionaire bedrijfskernen en hun onderlinge verbinding. Maar de taak van de partij is veel breder. Zij zal zich ook moeten bezig houden met de vraag naar het doel en de inhoud van de arbeidersstrijd. Natuurlijk is het onmogelijk, alle problemen die zullen opdoemen, vooruit te zien en men kan geen „plan van de revolutie“ opstellen. Maar wel moet men nu reeds uitspreken dat de revolutie der arbeiders de macht van de staat zal moeten breken, breken in alle opzichten. En dat hiertegenover de macht van de arbeiders in de bedrijven zal moeten worden georganiseerd, dat de arbeiders de productie zullen moeten overnemen en voor eigen behoefte verder ontwikkelen. Dat zij dit moeten doen op een algemeen geldende grondslag, waarbij de arbeiders, de producenten van de gehele maatschappelijke rijkdom, zich zullen moeten bevrijden uit alle banden van overheersing door partij- en andere organisaties, waarin zij gelijke levens- en productievevoorwaarden zullen moeten scheppen voor een ieder. Al de hiernee samenhangende problemen zullen in de partijorganisatie moeten worden bestudeerd, echter niet met het doel een organisatie van betweters te verkrijgen, maar teneinde de verkregen inzichten in zo breed mogelijke kring te verbreiden.

Bij het vervullen van deze taak is het niet voldoende, wanneer de partij zou optreden als een samenvatting van verschillende revolutionaire bedrijfskernen, zoals het geval moet zijn bij haar taak van de materiële voorbereiding van de georganiseerde eenheid der arbeidersklasse. Voor deze andere taak van verovering en propaganda van nieuwe inzichten t.a.v. de doeleinden van de strijd van de arbeidersklasse, ligt de basis van haar arbeid vooral in de rijkdom van ervaringen en denkbeelden die zij in zich bergt. Hier is een taak, die zij slechts kan vervullen, wanneer haar organisatie van de aanvang af zo breed mogelijk wordt opgezet, wanneer zij op internationale maatstaf alle denkende arbeiders verenigt. Hier treedt de vraag op de achtergrond, of de verbindingsdraden direct vanuit de bedrijven kunnen worden gelegd, want hier gaat het vooral om het verenigen van een zo breed en zo veelzijdig mogelijk terrein.

Maar nog verder gaat de taak van de partij. Want niet alleen zal zij haar inzichten moeten verbreiden, zij moet ook — en deze taak is zeker niet minder belangrijk dan de andere — helpen de denkwijze van de arbeiders te revolutioneren. De wijze, waarop de partij haar inzichten verkrijgt is immers niet alleen bepaald door de ervaringen die zij verwerkt, maar ook door de wijze

waarop zij dit doet. Het breken met alle dogma's van godsdienst en ander geloof, het ontwikkelen van een methode van onderzoek, die tot op de grond gaat, die de verschillende maatschappelijke problemen aanpakt, uitgaande van de werkelijke verhoudingen en niet vanuit het een of ander vooroordeel, dit alles moet ook aan de arbeiders worden geleerd. Zodoende ligt de strijd van de partij ook op dit gebied, dat betrekking heeft op het zelfstandig en onbevooroordeeld leren denken, geholpen door de wetenschappelijke methoden, die het Marxisme levert.

Het spreekt vanzelf, dat een partij die zich dergelijke doeleinden stelt, in haar organisatie-wijze volkomen van de oude partij-organisaties moet verschillen. Zij kent niet de kadaver-discipline van de leden aan een almachtig bestuur. Zij kent ook niet de onderscheiding van „aanvoerders“ en „meelopers“. Een dergelijke partij-organisatie moet aan al haar leden de eis stellen, dat zij de fundamentele opvattingen van de partij niet alleen als juist aanvaarden, maar dat zij deze zelfstandig en kritisch kunnen beoordelen. Ook moeten de leden voortdurend bereid zijn aan hun eigen ontwikkeling verder te werken. En tegelijk mogen zij het dagelijks verband met de klasse niet verliezen, mogen zij zich niet als een elite gaan voelen, maar moeten weten, dat zij slechts deel uit maken van een organisatie, wier gehele taak kan worden samengevat in de woorden: dienstbaarheid aan de revolutionaire strijd van het proletariaat.

Wanneer men de vraag stelt of een partij, die op deze grondslag is opgebouwd, zich toch niet weer tot een macht organisatie boven de arbeiders zal ontwikkelen, dan is het duidelijk, dat een dergelijke ontwikkeling slechts mogelijk zou zijn, wanneer de partij de hier gegeven grondslagen verlaat. Waarborgen hiertegen zijn geen andere dan de activiteit, de voortdurend waakzame kritiek en de standvastigheid, het revolutionaire bewustzijn en de klasseverbondenheid der leden. Daarom moeten deze er op gericht zijn de hier aangegeven beginselen te handhaven, door het ontloopen van de grootst mogelijke activiteit op alle gebied, in dienst van de bewustwording en de zelfstandige klassebeweging der arbeiders.

Vrouwen-beweging

De Zaanse Huisvrouwenbond hield 11 April een openbare Vergadering te Zaandijk. De eerste spreker wees erop, dat vele verwachtingen, die de vrouwen hadden gekoesterd t.o.v. van de toestand na de oorlog, niet in vervulling zijn gegaan. Er heerst nog steeds een chaos. We krijgen nog steeds te weinig voedsel en praktisch geen textiel, want als er iets goeds in de winkel ligt, prijkt er meestal in bordje „verkocht“ bij. Spr. stelde voor, dat de vrouwen eens en bloc bij de winkels op onderzoek zouden gaan, zoals ze ook en bloc bij het Zaanse distributie-kantoor geprotesteerd hadden, tegen de ongeldig verklaring van de speciale punten. Spr. betreurde het, dat de vrouwen niet getracht hadden, zodra de oorlog voorbij was, zich meester te maken van het distributie-apparaat.

De tweede spreker legde de nadruk op de samenwerking. Hij wees op de samenwerking van de bourgeoisie, als het erom gaat om jongens naar Indië te sturen en stelde daartegenover de eensgezindheid van het proletariaat. (Verslag door plaatsgebrek vorige keer blijven liggen, Red. Sp.)

V.S.V. Vergaderingen

Amsterdam C. Maandag 6 Mei, 8 uur in gebouw „De Arend“, Breeuwerstraat bij Haarlemmerpl. Onderwerp: „De a.s. Verkiezingen“.

Hilversum. Houdt Donderdag 18 Mei vrij. Bijeenkomst voor alle Spartacus-leden in „Ons Gebouw“, Havenstraat.

11 Mei 1946

Prijs 20 cent

6e Jaargang - No. 19

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voord. adres: Beunstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres: administratie Trouwingstraat 8 A
Postgto 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ — Amsterdam

Gelocaliseerde Stakingen

De stakingskassen zijn leeg. En het is de vraag of de Rotterdamse en Amsterdamse stakers deze week datgene zullen ontvangen, waarvan de noodzakelijkste levensbehoeften moeten worden aangeschaft.

De Zeelieden.

Deze staan er het ongunstigst voor: niet-tegenstaande de algemene staking varen de schepen toch uit, desnoods dan maar ongerepareerd, zo besloten de reders. En de scheepvaart-instanties laten dit toe, zoals ze toestaan, dat de boten uitvaren met onvoldoende bemanning; jongens van 16 en 17 jaar, geronseld in de haven van Antwerpen.

Het scheepsvolk wil niettemin doorzetten, maar begint zich machteloos te voelen. Een geïsoleerde positie hebben daarbij nog de Indonesische zeelieden; 150 in Amsterdam en 100 in Rotterdam, die weigeren mede te werken aan wapen- en troepenvervoer naar Indonesië.

Om ze hiertoe toch te dwingen, heeft de Rotterdamse Lloyd, waar een deel van hen is ondergebracht, zich op het standpunt gesteld: wie geen werk heeft, verbeurt het recht op het volle loon; de gage van f 65.— per maand is teruggebracht op f 28.—, hetgeen de Indonesiërs weigeren te aanvaarden. Degenen van hen, die naar hun aanmonsteringsland terug gebracht zouden worden (waarop ze recht hebben) zijn evenwel naar Singapore en Bombay gebracht en in Singapore zijn ze in militaire kampen opgesloten, waar ze als gevangenen behandeld worden.

Bij de Dok- en Scheepsbouwstakers.

De strijdgeest van de N.D.S.M.-stakers is niet bepaald krachtig te noemen. Wij vernemen, dat de vorige week, notabene op de vergadering die beslissen moest over al of niet doorstaken, slechts de helft van de mannen aanwezig was en dat maar met een kleine meerderheid besloten werd door te zetten.

Waarom zit die lauwheid? In de wijze waarop gestreden wordt! De E.V.C. wil een „fatsoenlijke vakbond“ wezen. Hij streeft immers naar erkenning, hetgeen betekent, dat dan deze bond, opgericht

door de strijdwillende arbeiders, in het systeem van de Nederlandse ondernemersklasse zal zijn ingeschakeld. Van eigen optreden, het van anderen op, zal dan geen sprake meer zijn. De beroeps-onderhandelaars zullen het dan „doen“ volgens „de regels van het spel“. En deze regels zijn: opbouw van het kapitaal tegen een zo laag mogelijke levensstandaard voor degenen, die inderdaad met hun handen en hun hoofd op moeten bouwen, willen ze niet van honger kreperen. Reeds verontschuldigen zich de E.V.C.-bestuurders tegenover de regering van het kapitaal:

„Wij hebben getracht de zeelieden-staking, welke reeds meer dan vier weken duurt, zoveel mogelijk te localiseren. Wij willen met alle kracht medewerken aan de opbouw van ons zo zwaar getroffen land.“ (Uit „De Waarheid“ van 30 April).

De E.V.C.-leiding kan er niet onbekend mee zijn, dat een dergelijke staking niet meer te localiseren is, zonder deze kapot te maken. Kapot, omdat zo'n staking dan lang duurt en er geen geld is om het groot aantal gezinnen voldoende te onderhouden; omdat de bourgeoisie, die de arbeiders, op een schimmetje na, alles afneemt wat ze voortbrengen, hun op de duur op de knieën moet krijgen. In dit geval doet ze dit door allerlei zogenaamd klein werk, dat anders bij de N.D.S.M. gedaan zou worden, bij een andere onderneming te laten verrichten. De arbeiders van die andere metaalbedrijven vinden dat dan wel besmet werk, maar de E.V.C. heeft immers besloten: géén uitbreiding, want er zijn geen centen! De zeelieden mogen dan mopperen, je vertellen, dat op die manier de allernoodzakelijkste reparaties toch klaar komen, zodat de schepen kunnen uitvaren, ze mogen je uitschelden voor maffers; je bond heeft besloten en dus doe je, zij het met een bezwaard hart, besmet werk.

UIT DE INHOUD:

De diverse stakingen.
Een nieuwe klasse.
Jeugdbeweging.
Filmbespreking.
Uit Twente.

Wells waar is er voor de stakers de vorige week achttienduizend gulden door de metaalbewerders van Amsterdam opgebracht, maar deze hulp kan de strijd niet in stand houden, nu er bij een uitkering van f 25.— per week, alleen voor de Dok- en Scheepsbouwstakers een f 30.000.— per week nodig is!

Machtsvorming.

Begrijpen de stakers niet, dat op die manier hun zaak, de strijd tegen het funeste tariefstelsel (waarover ze tot nu toe nog niet eens de bevolking door middel van manifesten hebben ingelicht), een principiële zaak van de gehele Nederlandse arbeidersklasse, naar de bliksem moet gaan?

Als de stakers er niet zelf voor ageren, dat de isoleringstaktiek van de E.V.C. doorkruist wordt, als de niet-stakers het enkel laten bij financiële steun, inplaats van te geven dat wat een arbeider zijn klaslegenoten in werkelijkheid geven moet: zijn daadwerkelijke solidariteit, dan winnen het de ondernemers, die het langer kunnen „uitzingen“ dan zij. Pas als grote delen van het productie-apparaat stil komen te liggen, als dan de „publieke opinie“ bewerkt is door de stakers, moet de heersende klasse toegeven aan bepaalde eisen. Alleen voor eigen machtsvorming en niet voor een door het E.V.C. gelocaliseerde „fatsoenlijke“ staking wordt de bourgeoisie, zij het tijdelijk, wat soepeler!

De arbeiders hebben van niets en niemand steun te verwachten dan van hun klaslegenoten en de morele steun van alle revolutionairen, die de klassenstrijd de enige weg weten naar een andere maatschappij. De strijdende arbeiders ondervinden voortdurend overal, dat de zogenaamde arbeiderspartijen en de vakbonden van welke naam ook, hun acties trachten in te perken, en deze voor machtsvorming van de leiders over de arbeiders te benutten.

De stakingen zijn op het dode punt gekomen. Misschien is er, achter de schermen, reeds zodanig „gewerkt“, dat de arbeiders spoedig het loodje leggen. Maar de opgedane ervaring zal hen, bij de nieuwe strijd die niet kan uitblijven, de enig juiste weg doen vinden: gaan, dadelijk zelf gaan, daar waar inderdaad de sleutel is van de macht der bezittende klasse.

Het volgende nummer, met een bijlage over de verkiezingen, kost 20 cent.

Groeiende samenhang

Reeds een maand zijn de zeelieden in staking. Deze staking is het antwoord op de pogingen van de reders, de lonen der zeelieden drastisch te verlagen. In samenwerking met de leiders der erkende vakbonden, waarin trouwens slechts een zeer klein gedeelte der zeelieden is georganiseerd, hadden de reders een nieuw arbeidscontract opgesteld, dat op een zeer veel lager niveau lag dan het bestaande. Hierop zijn de zeelieden, onder leiding van de E.V.C. in staking gegaan.

Intussen zijn nieuwe groepen van arbeiders in de staking betrokken. De poging, het s.s. Java, dat door onderkruipers uit de Rotterdamse haven was gehaald, in Amsterdam te doen laden, heeft de Amsterdamse havenarbeiders in beweging gebracht. Ook in Rotterdam is een deel der havenarbeiders in staking gegaan. Op Schiphol staken de arbeiders van de D.U.W. Alles tezamen zijn thans in Amsterdam en in Rotterdam 20.000 arbeiders in beweging.

De bezittende klasse tracht de stakingen met de gewone middelen te breken. De stakende havenarbeiders worden ontslagen en in plaats daarvan tracht men andere arbeiders te ronselen. In Rotterdam worden militairen aan het werk gezet voor het lossen van schepen. Ook tracht de bourgeoisie op de gebruikelijke wijze tweedracht te zaaien tussen de strijdende arbeiders.

De „Nationale Rotterdamse Courant” schrijft, dat slechts door terreur gedwongen een deel van de Rotterdamse havenarbeiders in staking is gegaan. De courant wijst er op, dat op deze wijze het scheepvaartverkeer voor de Rotterdamse haven verloren moet gaan, want bij het tegenwoordige gebrek aan scheepvaartruimte nemen de reders niet het risico van tijdsverlies door stakingen en zullen hun schepen dus naar Hamburg en Bremen zenden, waar conflicten uitgesloten zijn. Intussen kan dit argument voor de arbeiders slechts een reden zijn om hun staking met des te meer kracht door te zetten, want het toont, dat zij hierdoor de bezittende klasse juist in haar wonde plek treffen kan. De betekenis van deze stakingen, die op het ogenblik in Amsterdam en Rotterdam plaatsvinden, gaat ver uit boven die van gewone loonacties. Wel is bij verschillende stakingen het uitgangspunt gelegen in bepaalde looneisen, maar de oorzaak van het conflict ligt dieper. Want of nu de ogenblikkelijke eisen der arbeiders worden ingewilligd of niet, het conflict is daarmee niet van de baan, omdat de arbeidsvoorwaarden ook bij het inwilligen van de eisen onvoldoende blijven. Er zullen dus telkens nieuwe conflicten uitbreken. Waar het hier in de eerste plaats om gaat, is het recht van de arbeiders door middel van stakingen hun eigen levenspeil te verdedigen en te verbeteren. Dit is het recht, dat de bezittende klasse hen op alle mogelijke manieren tracht te ontnemen. Het is het recht, dat

de arbeiders zich juist door deze stakingen nemen en veroveren. Daarom is het van het grootste belang, dat deze werkelijk worden gewonnen.

De tegenwoordige stakingen zijn niet de eerste in Nederland sedert de „bevrijding”. Maar het is de eerste maal, dat een zo groot aantal bedrijven in onderlinge samenhang in beweging is. Een dergelijke samenhang eist echter organisatie. De stakingscomités der verschillende bedrijven staan dan ook met elkaar in voortdurend contact. Bij de organisatie dezer verbanden speelt de E.V.C. een belangrijke rol.

Zo leggen deze stakingen het eerste stevige contact tussen de arbeiders van verschillende bedrijfsgroepen. Voor latere acties kan dit van het grootste belang zijn, daar de mogelijkheid van verdere uitbreiding dan veel eerder gegeven is. Bij vroegere stakingen, zoals die van de Rotterdamse havenwerkers in Juli '45, werd de actie in zijn isolement verstikt. Het was duidelijk, dat een strijd alleen doorgevoerd kon worden, wanneer verschillende bedrijven elkaar in hun actie steunden. Thans is daarmee een begin gemaakt.

Intussen is organisatie van de actie tussen de verschillende bedrijven een absolute noodzakelijkheid. Maar duidelijk is, dat de arbeiders deze niet aan de officiële E.V.C.-instanties kunnen overlaten, maar dat zij deze zelf ter hand moeten nemen. Of zij dat nu ook doen onder de vlag van de E.V.C., of onder andere benamingen, doet minder ter zake, als de organisatie maar door de arbeiders zelf wordt gedragen.

In dit opzicht is de tegenwoordige staking op Schiphol van „grote betekenis. Hier gaat het om het recht van de arbeiders een z.g. „contact-commissie” in stand te houden, die toezicht moet houden op het naleven van de arbeidsvoorwaarden door de aannemers. Elders in dit nummer wordt de strijd op Schiphol uitvoeriger behandeld. Hier wijzen we er alleen op, dat de „contact-commissie” die de arbeiders op Schiphol hadden georganiseerd, een principieel ander karakter heeft dan de gewone E.V.C.-organisatie. De leden van deze contact-commissie zijn geen functionarissen met een vast salaris, zij zijn door de arbeiders uit het bedrijf zelf direct aangewezen en blijven ook aan dit bedrijf verbonden. Zij ontvangen hun loon van den aannemer, zo goed als alle andere bedrijfsarbeiders. Maar terwijl zij dit loon ontvangen, behoeven zij niet in het bedrijf te werken; in plaats daarvan oefenen zij hun controle-functie uit. Het spreekt vanzelf, dat een dergelijke toestand, waarbij de aannemer arbeiders betaalt, die niet behoeven te produceren, maar die alleen tot taak hebben de aannemer op de vingers te kijken ten aanzien van het naleven der arbeidsvoorwaarden, slechts door strijd kan worden afgedwongen. Slagen de arbeiders er in deze toe-

stand te behouden, waarbij zij dan natuurlijk ook het recht om de leden van de contact-commissie aan te wijzen, volkomen voor zich moeten behouden, dan betekent dit het begin van de organisatie van een werkelijke bedrijfsmacht. Want deze contact-commissie staat dan niet in de erkende positie van de E.V.C.; haar leden zijn geen vaste functionarissen, maar kunnen door de arbeiders ieder moment door andere worden vervangen. De contact-commissie heeft ook niet tot taak de arbeidsvrede te bewaren, maar alleen controle te oefenen op de aannemer, zoals op zijn beurt ook de aannemer zichzelf het recht neemt de arbeiders te controleren.

Dit systeem van machtsuitoefening door een „contact-commissie” is voor uitbreiding vatbaar. Het kan ook worden gebruikt om de organisatie tussen de verschillende bedrijven te vestigen. De arbeiders moeten dan uit hun midden afvaardigen kiezen, die met de afvaardigden uit andere bedrijven in verbandingscomités samenkomen. Deze afvaardigden moeten echter leden blijven van het bedrijfspersoneel, daar ze anders niet direct kunnen worden teruggeroepen, ze moeten dus ook geen vast salaris genieten, maar alleen hun loon als bedrijfsarbeider krijgen, zodat ze ieder moment door de arbeiders in het bedrijf kunnen worden teruggeroepen, om nieuwe verteenwoordigers aan te wijzen.

Dit systeem van organisatie is principieel verschillend van dat van de E.V.C. Met de poging, in de E.V.C. een vaste, erkende organisatie te vestigen, wordt getracht de rechten van de arbeiders eens vooraf vast te leggen, door een officiële erkenning van ondernemer en regering, zonder dat de arbeiders door voortdurend nieuwe en bredere strijd deze rechten blijven verdedigen. Wij weten, dat op deze wijze nooit enig werkelijk recht is te verkrijgen. Daarom mogen de arbeiders geen moment hun strijdgeest en waakzaamheid verliezen, ook wanneer acties tijdelijk uitblijven en moeten zij zich een organisatie scheppen, die een direct product is van deze strijdgeest en die hier geheel door wordt gedragen. De arbeiders van Schiphol hebben ons laten zien, hoe dit mogelijk is. Wanneer de arbeiders er in slagen, op deze wijze ook de verbanden tussen de verschillende bedrijven te organiseren, zal hun beweging onoverwinnelijk zijn.

CONCURRENTIE

In de stakingen van nu faalt niet alleen de E.V.C. Alle parlementaire partijen en vakbonden proberen de arbeiders over te halen om nog harder te werken „tot heil van het vaderland”. En terwijl de stakers aan de metaalbewerker hebben verzocht het loon van de 1-Meidag voor hun kas af te staan, heeft de C.P.N., naar „De Waarheid” van 2 Mei bericht, aan de arbeiders van Werkspoor op 1 Mei wat anders gevraagd: „Na een opwekking om het loon van de eerste Mei in de verkiezingskas te storten van de C.P.N. sloot spr.

ANTI-SEMIETEN en DEMOCRATEN

We hebben maar eens afgewacht de sensationele onthullingen van en over Arnold Meijer. Wij hadden niet als de parlementaire partijen de behoefte om deze zaak te misbruiken voor verkiezingsreclame. Maar nu die „onthullingen” wel wat lang wegblijven (wat er tot nu toe voor de draad is gekomen, maakt niet tegenstaande de tam-tam weinig indruk op 'n critische lezer of hoorder), willen wij er een paar woorden van zeggen.

Die Meijer is een menselijke hyena. Een der velen, die onze burgerlijke Kultur voortbracht en voort zal blijven brengen. Hij mag dan door de Nazi's achteruitgeschoven zijn, omdat ze hem toen niet konden gebruiken, hij heeft hun uitstekende diensten bewezen.

Deze Nederlandse anti-semiet no. 1 zal door de geldmachten achter de schermen beschermd worden als ze menen hem nog eens te kunnen gebruiken. Waarvoor weten wij nog niet. Dergelijke sujetten zijn vandaag anti-semiet en morgen verklaren ze, als men ze, om de bevolking zand in de ogen te strooien voor de „recht”-bank daagt, dat men dat niet zo ernstig nemen moet. Verklaarde niet Rosenberg, leermeester van Meijer, die het anti-semitisme een schijn-wetenschappelijke tint trachtte te geven, in Neurenberg, dat men zijn publicaties niet zo au serieus moest nemen? Overmorgen zijn deze patjakkers weer te gebruiken om anti-dit of pro-dat te zijn.

Och ja, wie zal het ook ernstig nemen, dat er miljoenen mensen, schuldig aan het feit, dat ze meer dan twee Joodse grootouders bezaten... nee, we kunnen niet blijven herhalen wat de ploerten met hen hebben gedaan. We zouden te gewend raken aan de gruwelijkheden, die dan hun vreselijke betekenis verliezen.

Als die kerels, een te fraai woord voor hen, hun diensten voor de duistere machten van het kapitaal hebben verricht of als er kans is, dat zij gevaarlijk worden, door hoge omes te „compromitteren”, dan „liquideren” ze hen.

Wat is intussen compromitteren? Vorrink erkent openlijk, met zo'n smeerpip als Meijer in contact te zijn geweest. En waarom ook niet? Dergelijke contacten zijn voor de partij-kefs heel normaal. Het behoort bij het diplomatische parlementaire spel. Door welke „roerende” en „bewogen” uitgesproken redevoeringen ook, laten wij ons niet bedriegen. De revolutionnaire arbeidersbeweging heeft niets aan „hartstochtelijke” uitingen tegen het anti-semitisme, als diezelfde sprekers de kastanjes voor de bourgeoisie, tenslotte hun eigen kastanjes uit het vuur halen, als vertrouwden van de kapitalistische regering. Als zodanig zijn zij de meest verwoede vijanden van de revolutionnaire gezinde arbeiders, en deze alleen kunnen door hun klassenstrijd een maatschappij vernietigen, die misdadigers als Meijer voortbrengt. Zijn degenen, die zo'n samenleving opnieuw willen opbouwen soms 'n haartje beter? Misschien willen zij beter, maar dat interesseert ons niet, want zij zullen het als mede-heersers over de arbeidersklasse, 'n positie die zij in de eerste plaats willen, niet beter kunnen. En daarmee zijn en de Meijers en de Vorrinks beoordeeld.

Dankbaarheid

Reeds verscheidene keren hebben we in ons blad verslagen opgenomen van vergaderingen van de Algemene Vrouwenbond, en van acties van deze bond. De Vrouwenbond breidt zich gestaag uit en hoewel we het niet altijd eens zijn met wat er op haar vergaderingen gezegd wordt en wat zij in haar krant „Vrouwen” schrijft, vinden we het ontstaan en de groei van deze bond toch een verblijdend teken. Want het bewijst dat er wat leeft onder de vrouwen, dat zij nu eindelijk ook eens in beweging komen op politiek gebied. Van de vrouwen kan een geweldige revolutionaire kracht uitgaan in de maatschappij maar ook een reactionaire. En het laatste gebeurt het meest, ook onder arbeidersvrouwen. Zelfs in het tijdschrift van de Vrouwenbond, dat toch ook een strijdblad wil zijn, en in zeker opzicht ook is, vinden we nog de toon van dankbaarheid. Het is de toon die we overal horen. Op straat, in de winkels, in de rijen bij de verschillende bureaux die de vrouwen moeten afdopen. Er wordt wel geknield, maar toch vindt men dat men dankbaar moet zijn, dat we door de distributie nog in leven kunnen blijven.

Men is dankbaar dat men het leven heeft gehouden in deze oorlog, men is dankbaar, dat men niet meer hoeft te verhongeren, men is dankbaar, dat men een versleten stukje kleding van de Hark ontvangt, men is dankbaar, dat men niet meer iedere dag de dood onder de ogen hoeft te zien, en per slot is men onze „bevrijders”

dankbaar, dat ze ons sturen wat ze kwijt willen.

Al deze dankbare vrouwen zien een belangrijk ding over het hoofd, n.l. dat hun mannen — en voor zover zij zelf in een bedrijf werken, ook zijzelf — degenen zijn, die alle rijkdommen voortbrengen. Dat zij de producenten zijn, die werkelijke voortbrengers van alle producten over de hele wereld. Als er van dankbaarheid moet worden gesproken zou nog eerder de bourgeoisie ons dankbaar moeten zijn. Dat is ze natuurlijk niet, bewust als ze zich is van haar macht over de arbeiders. Haar macht, die ook tot uiting komt in de beheersing van de geest van de arbeiders. In de pers treffen we herhaaldelijk vergelijkingen aan met de toestand van verleden jaar. Toen leden we honger. Maar dat is niet de maastaf die we aan moeten leggen. Onze maastaf is een menswaardig bestaan. Goed gevoed, goed gekleed, goed gehuisvest. Daar hebben we recht op als arbeiders. De bourgeoisie wil de geest van dankbaarheid onder de arbeiders aankweken, wil dat we de honger als maastaf nemen voor ons bestaan, want daarmee houdt ze haar systeem van uitbuiting in stand.

Alle producten van onze arbeid eigent de bourgeoisie zich toe. Ze laat ons produceren voor de winst, niet voor onze behoeften. We krijgen onze rantsoenen heel nauwkeurig, wetenschappelijk berekend, toegemeten. We krijgen beslissend niet meer dan datgene wat we strikt nodig hebben en

WAANZEN

We lezen dezer dagen in „Parool”:
„Gisteren werden aan de veiling te Berkel-Rodenrijs niet minder dan 300.000 kroppen als doorgedraaid en vernietigd. De groente-handelaren kochten in hoofdzaak de minderwaardige stoffen, terwijl de betere d.w.z. duurere kwaliteiten aan de vernietiging moesten worden prijsgegeven. De regering betaalt per doorgedraaide krop 4 cent bij, doch de productieprijs van de telers is 8 à 9 cent, zodat aan beide zijden grote verliezen worden geleden.
Verwacht wordt, dat het met de bloemkool en de tomaten straks denzelfden weg zal opgaan.”

Eén jaar na de „bevrijding”. De grote massa van de arbeidersklasse is de ellende van vijf jaar overheersing, van een langdurige hongersperiode zeker nog niet te boven. Er lopen nog duizendtallen rond, die aangewezen zijn op overbruggingssteun. Er zijn daarnaast nog evenzo vele armlastigen, die zeker verspreiden nodig hebben, doch die het niet kunnen betalen omdat de prijzen te hoog zijn. Allerwege hoort men klachten over vitamine-gebrek, maar de verse sla wordt op de mestvaalt gemeten. Waarom? De export naar Engeland is niet liggend meer. De prijzen van jonge groenten zijn ook in Engeland zeer snel gezakt. Naar Duitsland wil men niet exporteren omdat men niet in Engelse munt krijgt uitbetaald. Er is dus niet voldoende winst te maken!

En daarom worden met onze belastingcenten de zakken van de telers gespekt. 300.000 maal 4 ct., die nutteloos op de mestvaalt worden geworpen. Ja, en dan is dit nog maar een gedeeltelijke vergoeding, want de eigenlijke kostprijs bedraagt 8 à 9 cent per krop(!). Geleide economie? Het is best mogelijk, doch dan is het nog dezelfde kapitalistische waan van voor de oorlog.

dat eigenlijk nog niet eens geheel. Voor dankbaarheid is absoluut geen reden.

Het wordt tijd dat de geestesgesteldheid van de vrouwen een radicale verandering ondergaat. Als de ministers spreken van sober leven en hard werken, dan weten we, dat dit in hoofdzaak geldt voor de arbeiders. En weten we ook, dat wij moeten onthouden om de rijkdommen voort te brengen voor de bezittende klasse. Als de minister vertelt, dat er een voedseltekort is over de hele wereld, en dat we daarom zindelijk moeten zijn en tevreden met het beetje wat we krijgen, dan weten we dat de oorzaak van dat tekort ligt in de gevolgen van de tweede wereldoorlog en de voorbereiding voor de derde. En we weten ook, dat de oorlogen niet gevoerd worden in het belang van de arbeidersklasse, maar altijd om de winst van de bezittende klasse. Wij vrouwen weten dat ook. Aan de simpele voorbeelden uit het dagelijkse leven zien we dat. Iedere dag stoten we op de schreeuwende onrechtvaardigheden bij de distributie. Iedere dag stoten we op de klassetegenstellingen.

Er moet een leger gevormd worden. Een leger van vrouwen, dat zich keert tegen de vernietigende werking van de onderdanige geestesgesteldheid van de dankbaren. Want dit is een geestesgesteldheid, die de kapitalistische orde instandhoudt. We moeten durven tegen de stroom in te gaan, we moeten durven uitspreken, dat deze wederopbouw, de instandhouding van de klassetegenstellingen, de instandhouding van de uitbuiting betekent en daarom onze vernietiging. Ondanks, dat men zo graag zijn kop in het zand steekt en wil geloven aan een betere tijd. Een betere tijd kan alleen komen als het kapitalisme welkom vernietigd wordt. Dat kan alleen door de klassenstrijd van de arbeiders. Daarin hebben de vrouwen hun plaats. Niet alleen doordat zij, daar waar hun mannen strijd voeren, deze ondersteunen en niet kankeren als hun mannen naar vergaderingen gaan, inplaats van gezellig thuis te zitten, maar ook doordat zij op hun eigen terrein de strijd voeren. Daarbij behoren we zeker niet in de laatste plaats de strijd te voeren tegen de verderfelijke invloed van de misplaatste dankbaarheid.

EEN NIEUWE KLASSE VECHT OM DE MACHT

Onderstaand artikel van een onzer medewerkers bevat enige nieuwe denkbeelden. Hierover kan verschil van mening zijn, waarom wij het ter discussie stellen.

(Red. Sp.)

Dezer dagen kregen we een interessant boekje van de Amerikaan James Burnham in handen, dat over de tegenwoordige ontwikkeling van de samenleving handelt. En daarbij ziet hij dan in het bijzonder onder het oog, welke rol de zg. „nieuwe middenstand“ speelt. We weten, dat door de ontwikkeling van handel en industrie niet alleen de arbeidersklasse ontstaan is, maar ook een klasse van hoge ambtenaren, bedrijfsleiders, ingenieurs, van allerlei intellectuelen, van beroeps-politici, van partij- en vakverenigingsleiders. Zij allen tezamen worden wel de nieuwe middenstand genoemd. De rol, die ze in het productieproces spelen, is deze, dat ze de eigenlijke werkzaamheden leiden. Ze treden in de plaats van de aandeelhouders, die feitelijk niemand kent. Ze zijn de leiders van het uitbuitingsproces. Buiten het bedrijfsleven verzorgen de beroeps-politici de wetgeving, schrijvers van alle soort houden zich met de vorming van de „publieke opinie“ bezig en weer andere intellectuelen oefenen de controle uit op de hele gang van zaken. Kortom: het uitbuitingsproces wordt veel meer door de nieuwe middenstand behartigd, dan door de grootkapitalisten zelf, die zich in hoofdzaak bezighouden met het verkwanselen van aandelen aan de beurs, of deze onderling uitruilen, al naar dat hun het voordeligste is. Ze zijn niet meer dan parasieten op het maatschappelijk lichaam; ze zijn als zodanig overbodig voor de productie. Beide klassen, de arbeidersklasse en de „nieuwe middenstand“, hebben hun ontstaan aan de ontwikkeling van handel en industrie te danken. Maar daarbij is de betekenis van de „nieuwe middenstand“ vooral in de laatste jaren zeer snel gegroeid, doordat de leiding van het arbeidsproces en van het maatschappelijk leven steeds meer van de afzonderlijke kapitalisten op haar overging.

Zoals gezegd, houdt Burnham zich er mee bezig, welke rol de nieuwe middenstand tegenwoordig speelt. De meest verbreide opvatting is op het ogenblik deze, dat ze zo ongeveer de loopjongen van het grootkapitaal is. Het ging de laatste 20 jaar niet best met het kapitalisme. Het bedrijfsleven tuimelde van de ene crisis in de andere, miljoenen arbeiders kwamen zonder werk, tolmuren belemmerden het handelsverkeer en oorlogen waren de „natuurlijke“ uitkomst van deze moeilijkheden. De grootkapitalisten verenigden zich tot machtige trusts, tot steeds grotere concentraties en gebruikten ten slotte de staat als machtsorgaan op veel grotere schaal dan ze het vroeger ooit hadden ge-

daan. De meest gebruikelijke opvatting is deze, dat de staat voor een aanzienlijk deel het werktuig van de grote geldmannen is. De grote geldmannen gebruiken de staat voor het behoud van hun kapitalen.

Burnham erkent wel, dat dit alles volkomen juist is. Maar, zegt hij, daarmee is het verhaal niet uit. Nu begint het pas. Met het tegenwoordige gebruik van de staat door de grootkapitalisten versterken ze een vijand, die hen slotte zal verslaan. Deze vijand is nog niet de arbeidersklasse, maar de nieuwe middenstand. De organisatie van het grootkapitaal brengt met zich mee, dat er prijsregeling en productieregeling door de staatsorganen wordt ingegrepen en dat het beschikkingsrecht over de productiemiddelen steeds meer in de nieuwe middenstand wordt geconcentreerd. Natuurlijk berustte dat beschikkingsrecht praktisch ook onder het „private kapitalisme“ reeds voor een goed deel bij de nieuwe middenstand. Maar door de „geordende economie“ of het „ge-

leide bedrijfsleven“ wordt deze nieuwe klasse tot een samenhangende, geconcentreerde macht. In werkelijkheid kan ze nu pas als klasse optreden, terwijl de afhankelijke bedrijfsleiders en intellectuelen vroeger als onafhankelijke, verstrooide zandkorrels geen maatschappelijke macht konden uitoefenen. Ze konden niet anders dan de rol van „loopjongens“ van de kapitalisten vervullen, terwijl de loopjongens er nu over kunnen gaan denken, ZELF BAAS TE WORDEN. Het uitsluiten van de volksmassa's hoeven ze niet te leren, want dat hebben ze al altijd voor de kapitalisten gedaan. Het gaat er voor hen nu om, de kapitaal-parasieten van zich af te schudden, om de vruchten van „hun“ arbeid zelf te kunnen genieten. Daarom is deze nieuwe middenstand, deze nieuwe opkomende klasse „anti-kapitalistisch“, terwijl het blijven voortbestaan van De UITBUITING een vanzelfsprekendheid is. En omdat zij in hun menigvuldige bureaus en commissies de leiding van het maatschappelijk leven moeten hebben, is

de overheersing van de bevolking ook een vanzelfsprekendheid. Deze nieuwe klasse heeft voor de „lagere“ arbeidersbevolking de diepste minachting, zoals bijna iedere arbeider in het bedrijfsleven dagelijks ervaren heeft. De wrok en de haat, die uit het bedrijfsleven bij de arbeiders ontstaan, zijn waarschijnlijk veel meer tegen de machtswaan van de directeurs, bazen en chefs gericht, dan tegen het kapitalisme als zodanig.

De groei van de nieuwe middenstand als klasse is nog slechts in haar eerste begin en is ook niet overal even ver gevorderd. Burnham ziet de verste ontwikkeling in Rusland en in het Nazi-Duitsland, hoewel het zich in alle landen over de hele wereld doet gelden. In zijn beschouwingen laat hij zien, hoe ook de Verenigde Staten al aardig op weg zijn. En misschien mogen we herinneren aan wat te dien opzichte reeds vroeger in de Spartacus-lectuur werd betoogd. Daarbij ging het om de betekenis van de „Rode directieuren“ in Rus-

land. Zoals bekend, werden bij de Russische revolutie in 1917 en 1918 verschillende arbeiders op hoge posten geplaatst. Arbeiders werden hier en daar directeur en bankbeambten werden soms met de directie van de bank belast. Veelal werd hierin een bewijs gezien, dat de arbeidersklasse zich van de leiding van het arbeidsproces meester maakte. Maar wij zagen dat anders. Want in Rusland was de klasse der intellectuelen zeer zwak ontwikkeld. Er waren er lang niet genoeg. En zodoende werden hier en daar arbeiders op deze posten gezet. Dat is, dat ze uit hun klasse gelicht werden en tot een andere klasse, die der bureaucratie, overgingen.

De nieuwe middenstand organiseert zich dus als klasse in de staat en vanuit dit bolwerk voert ze haar strijd om de macht tegen de kapitalisten en tegen... de arbeiders. Maar over dit laatste willen we nu niet spreken. Wel wijzen we er op, dat de strijd tussen de nieuwe klasse en de

kapitalisten dikwijls veraluidert schijnt, doordat de kapitalisten soms zelf zitting nemen in allerlei commissie's en regeringsinstantie's. Zo bijv. vele exportfirma's of de Unilever of Philips enz. Burnham zegt daaromtrent, dat de kapitaal-groepen vanzelfsprekend uit de nood een deugd maken en vanuit het „regelende“ lichaam hun belangen trachten te behartigen. Maar hij ziet dit als uitstel van executie. Zoals vroeger ook wel adellijke heren aan het kapitalistische productieproces gingen deelnemen, om eigen huid zoveel mogelijk te redden, of indien niet anders mogelijk, zelf in de nieuwe klasse te worden opgenomen, zo gaat het ook hier. De nood van het private kapitalisme als productiestelsel dwingt tot de „geleide economie“ en daarmee wordt het voor de nieuwe middenstand mogelijk, zich als klasse te bevestigen, waarbij deze nieuwe klasse in de loop van de tijd de absolute macht voor zichzelf opeist.

De ontwikkeling van de „ordering“ of van de „geleide economie“ wordt dikwijls aangeduid met de naam van staatsocialisme of staatskapitalisme. Burnham heeft tegen beide uitdrukkingen ernstige bezwaren. Met socialisme heeft het niets te maken, omdat de uitbuiting der volksmassa's het dragende beginsel van de nieuwe klasse is. Met kapitalisme heeft het naar zijn mening niets uitstaande, omdat de productie voor winst niet de beslissende factor zou zijn. In dit verband wijst hij op de Duitse industrieën voor vervangingsmiddelen, die dikwijls met verlies werkten en op de grote partijen goederen, die beneden de kostprijs naar het buitenland werden afgezet. Wat in de productie wel of niet gemaakt zal worden, valt niet meer uit het winst- of verliesbeginsel af te leiden. Daarom zoekt hij een nieuwe naam voor het nieuwe stelsel en noemt het de „managerial society“, de maatschappij van de „managers“, wat we als Hollandse uitdrukking enigszins benaderen in de „leidersmaatschappij“. Zijn bezwaren tegen de naam van staatskapitalisme lijken ons echter niet overtuigend. Maar deze kwestie laten we rusten. Het gaat tenslotte niet om een woord, maar om de zaak, die er mee bedoeld wordt.

Dat de nieuw-opgekomen klasse tot volle macht zal komen, dat is tot onderwerping van de „private kapitalisten“ en van de arbeidende bevolking, is nauwelijks te verwachten. Wel steunt de arbeidersklasse haar nieuwe uitbuiters langs de weg van bewegingen, zoals de Partij van de Arbeid, de Stalinistische Partij en de vakverenigingen, kortom langs de weg van de parlementaire en de economische democratie, omdat ze hierin „een weg naar het socialisme“ ziet, maar de nieuwe klasse heeft de arbeidende bevolking weinig anders te bieden dan mooie woorden. En daarvan kan niemand op de duur leven.

1) Het is getiteld: „The managerial revolution“, verscheen in 1941 in Amerika, werd in Engeland herdrukt in 1942 en kwam in 1945 als goedkope uitgave van de bekende „Pelicanbooks“, Londen, uit.

Een Zwarse film

moed insprekt en brengt bij de groep, welke wacht op het einde van de sneeuwstorm, waarna een gids de vluchtelingen over de bergen zal brengen. Naar de enige pas die, misschien, naar de vrijheid voert.

De film „De laatste kans“ vangt aan met de ontsnapping van een Brits en een Amerikaans krijgsgevangene. Een koetsier, die zakken meel vervoert, weet hen veilig door de Duitse wachtposten heen te smokkelen. Ze ontmoeten een Italiaanse partisaanengroep, die hen doorlaat op weg naar de Zwitserse grens. Een groot meer scheidt hen daarvan. Ze zullen proberen een boot te stelen; gevaarlijk werk, want op het meer wordt door de Duitsers gepatrouilleerd. Een ontmoeting met een Italiaanse, die hen tenslotte aan burgerkleding helpt. Een voorgeschiedenis met schitterende foto's, daarentegen weinig spanning. Vervelend bijna door het trage verloop en de weinige belangrijke gebeurtenissen.

Zij komen eindelijk ook bij den pastoor van het grensdorp terecht; vinden op de zolder van de kerk niet alleen onderdak en voedsel, maar ook een Brits officier, die hen overtuigt, dat het hun plicht is in Italië te blijven, omdat nu elk ogenblik „Monty“ een inval in het Noorden doen kan. Het gaat spannen als de Duitsers, ingelicht door een Nazi-gezinde dorpsge-noot, het dorp komen binnenvallen. De Britten en de Amerikanen stellen zich aan het hoofd van de groep vluchtelingen en ze ontkomen gezamenlijk naar het dorp waar de gids woont, die hen verder brengen zal. In dit dorp is echter niet één man meer. De huizen zijn in brand gestoken, de mannen weggevoerd. Wat nu? Den aan-

voerders wordt door de dorpsvrouwen gesmeekt de kinderen mee te nemen over de grens; de weg wordt hun gewezen. Voorwaarts! De snijdende bergwind giert, de ijzige sneeuw striemt de gezichten. Hier zijn geen Nederlanders, Duitsers, Poolse Joden, Italianen, Britten of Amerikanen meer. Ze zijn gelijken: mensen, kleinen en groten, zwakken en sterkeren, vechtend tegen de storm, elkaar helpend door de sneeuw, waarin men wegzakt, elkaars beetje bagage torsend, opbeurend en half-dragend dan degenen, die van uitputting vielen. In een verlaten hut komen ze even op verhaaf. Maar dan: een Duitse patrouille op ski's, het automatische geweer op de schouder, nadert! Een ontzettende angst grijpt de vluchtelingen aan. Zó dicht bij het doel en dan toch nog... Gelukkig, de Duitsers passeren de schuilplaats. Gelukkig? Hun laatste kans is verdwenen, de patrouille is op weg naar de enige pas, die van hier naar Zwitserland voert.

Proberen! Op mars! Misschien is er, op het laatste ogenblik, een of andere list te verzinnen.

De sneeuwstorm is nog erger gaan woeden. Meer nog is de steun van de sterkeren nodig: niemand mag achter blijven. Onvergetelijke staaltjes van hulpvaardigheid! Maar het zal alles niet baten: de patrouille is al bijna de pas genaderd... Benschlappen, zijwaarts van de groep, zet de Duitse jongen het op een lopen. Hij verliest zijn rugtas, spoedt zich, met inspanning van alle krachten, zonder nog om te zien, door de sneeuw. Hij bereikt zijn doel: de Duitsers naar zich toe te lokken en zo de pas voor de anderen vrij te krijgen. De moeder schreeuwt: „Bernhard! Bernhard!“ De zoon wordt van een rots-

punt neergeschoten en tuimelt naar beneden. Weer schreeuwt het wanhopige moederdier. Een hand wordt op haar mond gelegd en ze wordt meegesleurd. Te laat! De Duitsers zijn, door het ongewilde verraad van de moeder, opmerkzaam op de groep gemaakt. Ze naderen en op schootsafstand gekomen, schieten ze. De oude Pool valt. Dood. Het meisje wordt van hem losgerukt. Snel, snel! De Duitsers schieten onophoudelijk. De Amerikanen worden geraakt, ze slepen hem mee... De Zwitserse militaire post geeft eten en drinken. De Amerikaan is stervende. De geallieerde soldaten mogen doorgaan, evenals de kinderen. De anderen niet! De stervende weigert zich te laten vervoeren. Allen moeten mee...! Na veel moeite krijgt de Zwitserse officier dit, na getelefoneerd te hebben met Bern, voorelkaar.

Deze film wordt niet „gespeeld“. Het is een geleerde, die met slechts nog twee blaadjes van zijn manuscript, maar met de rest in zijn hoofd, Zwitserland binnenkomt; het is een Jiddisj kind, dat zich in de armen nestelt van de Duitse vrouw; het is de jongen, die zich offert; het is de priester, die door de Nazi's wordt geëxecuteerd.

Het is de eerste „oorlogs-film“ zonder chauvenisme, zonder „helden“-pathos. Maar dan ook vervaardigd in een land, dat geen oorlog heeft gevoerd, er vermoedelijk alleen aan heeft verdiend (de heer-sende klasse, wel te verstaan) en dat nu een menselijk document verschaft. En het is daar zeer goed in geslaagd. Hebben wij er dan, afgezien van de opmerking over het eerste deel, niets op aan te merken? Neen, want wij mogen niet verwachten, dat, waar dan ook, films zullen worden gemaakt, die ons in volle ernst laten zien hoe dit systeem moet voeren in omstandigheden, dat mensen moeten vluchten voor andere mensen met geweren.

Staking Schiphol

De staking op Schiphol duurt voort! Dit besluit werd j.l. 3 Mei genomen door de stakers met bijna algemene stemmen. Dit was een klap in het gezicht voor de aannemers en de leiders van de confessionele vakbonden, welke veronderstelden dat de arbeiders van Schiphol stakingsmoed werden. Dat ze hun best gedaan hebben om deze staking te breken bleek, doordat verschillende elementen aan het stempellokaal in de Gerard Doustraat stemming trachten te maken onder de stakers. Naar aanleiding hiervan achtte de stakingsleiding het niet verantwoord zo verder te gaan en belegde ze een vergadering met het hierboven genoemde gevolg. Een prachtig bewijs dat het de Schipholarbeiders menens is met hun strijd voor het doen voortbestaan van hun contactcommissie.

Het ontstaan en de ontwikkeling dezer contactcommissie is van zo'n grote betekenis voor de arbeidersklasse in haar geheel, dat het nodig is een beeld te geven van haar ontstaan, haar werkwijze en de strijd, die er om gevoerd werd. Toen namelijk na de bevrijding in Mei '45 het vliegveld Schiphol moest worden opgebouwd, waren de arbeiders zonder organisatie. Zij besloten toen uit hun midden een commissie te benoemen, welke contact kon onderhouden met de gemeente Amsterdam als uitvoerder der werkzaamheden en de aannemers als werkgevers. Bij elk der op Schiphol werkende aannemers werden een 3tal vertrouwensmannen benoemd. Deze vormden te samen de contactcommissie, uit welke midden een 5-tal werd gekozen als dagelijks bestuur. Dit dagelijks bestuur had geen arbeid te verrichten, doch deed alleen werkzaamheden welke voortvloeiden uit de behartiging der belangen der arbeiders op Schiphol. Deze commissie nu had een begin van medezeggenschap bereikt op het verloop der werkzaamheden en ook in alle sociale aangelegenheden, o.a. in het mede bepalen der werktijden, in het doen handhaven der uit te betalen lonen, vervoer der arbeiders van en naar hun werk, enz.

Denk echter niet, dat de heren aannemers verheugd waren met het bestaan dezer contactcommissie, doch voorlopig konden zij er hun voordeel mee doen, en wel om de volgende redenen: De werkzaamheden op Schiphol werden namelijk uitgevoerd in regie. Dit betekende dat de Gemeente Amsterdam als uitvoerder der arbeiders via de aannemers aannam. Deze verdienden op het loon van elke arbeider 10%. Nu bestaan er op Schiphol 2 loontarieven, tarief I en II. Tarief I geldt voor utiliteitsbouw, II voor water, spoor en wegenbouw. Alle arbeiders werkten onder tarief I, het hoogste loon, waartegen de aannemers geen bezwaar hadden. Negen maanden lang marcheerde deze gang van zaken best. Totdat de Gemeente een einde maakte aan het regiewerk en van de aannemers eiste dat deze in het vervolg bij aanbesteding het werk zouden aannemen. Dit was het sein voor een felle aanval op de arbeiders. Direct werden er enige honderden ontslagen en sommige aannemers zegden hun arbeiders aan, dat tarief I vervallen was en in het vervolg tarief II voor hen zou gelden. Dit betekende een verlaging van het loon met 6 ct. per uur. Ook de contactcommissie kwam in het geding maar kreeg, na onderhandeling met de gemeente en de aannemers, de toezegging dat ze kon blijven bestaan. De Gemeente zou 2 leden van het dagelijks bestuur voor haar rekening nemen en de aannemers de andere 3. Reeds de volgende dag werd deze overeenkomst door de aannemers gesaboteerd. Twee van de bovengenoemde bestuursleden werden ontslagen. Het ontslag zou echter worden ingetrokken als deze arbeiders zich bereid verklaarden geen zitting meer te nemen in het dagelijks bestuur der contactcommissie. Dit konden de arbeiders nooit toestaan, daar dan de controle op de aannemers niet meer mogelijk zou zijn en ook de medezeggenschap van de contactcommissie te niet zou worden gedaan. Ze riepen de arbeiders van Schiphol in verga-

dering bijeen en na breedvoerige besprekingen werd unaniem besloten tot staking. Het verloop van deze vergadering deed zien, wat een goede bedrijfsorganisatie vermag. Als één man stonden modern, christelijk, katholiek en E.V.C. georganiseerde arbeiders achter hun bedrijfskern, hoe hun organisaties, (waar de meeste arbeiders inmiddels weer lid van waren geworden) ook kluften om deze staking te breken (behalve de E.V.C.).

Uitgenodigd om voor een bedrijfsvergadering hun standpunt uiteen te zetten, zegde de moderne bond van bouwvakarbeiders morele steun toe, de E.V.C. verklaarde zowel morele als financieel achter de staking te staan. De confessionele bonden waren niet aanwezig. Vermoedelijk konden zij noch moreel, noch financieel achter deze staking staan. Na 4 weken staking werd deze op grond van een bemiddelingsvoorstel van den p.l.v. burgemeester van Amsterdam opgeheven.

HET BEMIDDELINGSVOORSTEL

De werkzaamheden worden hervat op de oude loonvoorwaarden, dus volgens tarief I. Een commissie van deskundigen zal een bindende uitspraak doen over de toepassing van tarief I of II. Tot aan het moment van uitspraak blijft tarief I van kracht. De huidige contactcommissie blijft nog 14 dagen in functie. In deze tijd zal worden onderhandeld over enige wijziging in deze commissie. Bij elk der aannemers zullen wederom een 3-tal leden voor deze commissie worden aangewezen en deze aanwijzing zal geschieden overeenkomstig de ledentallen der verschillende

JEUGDBEWEGING en KLASSENSTRIJD

Het Vriendschapsfeest van de A.J.C. heeft ons laten zien, hoe zij geheel is ingeschakeld in het front van de bezittende klasse. We weten, dat niet alleen de arbeidersjeugd in de A.J.C. zich op sleeptouw laat nemen van de bourgeoisie. Ook in andere jeugdorganisaties heerst de „opbouwgeest“, d.i. de bereidheid om mee te werken aan de opbouw van het Nederlandse kapitaal. De A.N.J.V. stuurt haar voorzitter, Fred Schooneberg in het parlement, waar hij deel uitmaakt van de C.P.N.-fractie. De zelfstandige jeugdorganisaties zoals J.G.O.B., V.J.O. laten zich weliswaar niet door een of andere partij vangen, maar een duidelijk klassestandpunt nemen zij toch niet in. Zij menen ook, dat dit niet nodig is. Zij willen „algemeen menselijke“ idealen nastreven en zich niet in een of ander hoekje laten duwen. Dat neemt echter niet weg, dat de arbeidersjeugd als arbeidersjeugd moet vechten om haar bestaan. Men kan b.v. de oorlog wel uit algemeen menselijke oogpunten verfoeien, maar het is toch de bezittende klasse, die de arbeidersjeugd oproept om dienst te nemen en zich op de meest vernederende wijze te laten drillen. En het is ook weer alleen de arbeidersjeugd, die tezamen met haar oudere kameraden zich daartegen verzetten kan en moet, door de klassenstrijd in de bedrijven in te voeren, wil zij niet onder gaan. Alle jonge mensen in de jeugdbeweging, in de eerste plaats de arbeiders onder hen, willen een

vakbonden. Is binnen 14 dagen geen overeenstemming bereikt, dan zal 3 dagen nadien een bindende uitspraak worden gedaan door een commissie, waarin alle partijen en ook de vakbonden zijn vertegenwoordigd.

Op 4 Maart werd op deze voorwaarden het werk hervat. Maar het zou niet van lange duur zijn. De aannemers weigerden halstarrig zelfs in bespreking te treden voor het vormen van een contactcommissie en nadat de arbeiders dit 4 weken hadden aangezien, bleef hun niets anders over om dan opnieuw het werk neer te leggen. En de staking duurt voort, en zonder wanklank. De arbeiders van Schiphol strijden voort voor het bestaan van hun contactcommissie, voor hun bedrijfskern, waarmee ze tot op heden zulke goede resultaten hebben bereikt. De arbeiders van Schiphol hebben een organisatievorm gevonden welke zij weerga niet kent in de geschiedenis der Nederlandse arbeidersbeweging. Zij hebben, met het ontstaan van deze bedrijfskern, een zelfwerkzaamheid getoond, welke in de oude vakbonden niet mogelijk was. Of dit echter doorgezet zal kunnen worden, hangt niet alleen van de Schipholwerkers af, maar vooral van de nog werkenden in andere bedrijven. Deze zullen moeten inzien dat genoemde strijdwijze slechts resultaten hebben kan. Dus de strijd van onderen op, door middel van bedrijfskernen die uit de arbeiders zelf voortkomen. Hadden deze ook reeds elders bestaan, dan zou de strijd op Schiphol veel gemakkelijker zijn geweest. Dan hadden de stakers van Schiphol daarop een beroep kunnen doen. Dan had, door middel van deze bedrijfskernen, de actie ook actief gesteund kunnen worden, terwijl nu de vakbonden er in betrokken moesten worden, zij die lijnrecht tegenover de zelfwerkzaamheid der arbeiders staan!

betere maatschappij. Die komt echter niet door er naar te hunkeren en er van te dromen. Die betere maatschappij komt er alleen door de klassenstrijd en daarin heeft de jeugd haar eigen plaats, omdat zij nog fris is. Ze heeft, voor zover zij nog niet in de vangarmen van soc. democratische of communistische organisaties is gekomen, geen remmende partij-tradities. Zij heeft zich geen etiket laten opplakken, zij is nog niet ontmoedigd. Maar... zij heeft ook nog niet de strijd-ervaring van de oudere arbeiders, zij heeft nog geen klaar inzicht in de maatschappelijke verhoudingen.

De arbeidersjeugd zal zich meer moeten toeleggen op de praktische klassenstrijd en op de theoretische scholing. De revolutionairen zullen haar daarbij moeten helpen, haar van hun ervaringen en van de vroegere ervaringen van de klassenstrijd moeten vertellen en haar wegwijzen moeten maken in de gecompliceerde verhoudingen van de huidige klassenmaatschappij. Daarbij moet de arbeidersjeugd zorgen, dat zij fris blijft, haar geestescherpt in discussies en diepgaand onderzoek; nooit tevreden zijn, steeds meer willen weten, zelfstandig en kritisch blijven denken!

Dan zullen de vage idealen en schoonklinkende frases verdwijnen en daarvoor in de plaats zal een geestelijke weerbaarheid komen, die de jeugd sterk maakt en de voorbereiding voor de derde wereldoorlog begint, haar plaats in te nemen in het derde front van de arbeiders, dat een wijldrift door de fronten van de bezittende klassen.

Stakers-ondersteuning

Een kameraad uit de E.V.C. schrijft ons het volgende: De laatste weken bezochten we verschillende vergaderingen, die gehouden werden naar aanleiding van de acties, die er op het ogenblik gaande zijn. Wat ons opviel was, dat zowel de stakingsleiding als ook het merendeel der leden nog vastzitten aan de idee, dat een staking gewonnen kan worden, als er maar zo goed mogelijk financieel gesteund wordt. En dit idee is fout.

Nemen we aan, dat er bij een actie op het moment 10.000 man zijn betrokken, dan betekent dit, dat er iedere week ten minste f 250.000 nodig zijn, als men iedere staker gemiddeld f 25,- p. w. uitkeert, wat toch een minimum is voor een gezin. Als dan de strijd grotere afmetingen aanneemt, moet er nog meer zijn, om er nu maar over te zwijgen, wat er financieel nodig is, als het werkelijke massabewegingen worden.

Neen, op deze basis kan de arbeidersklasse geen strijd meer voeren. Als men vandaag aan de

dag een staking denkt te winnen door middel van ondersteuning, zit men er glad naast. De centen, die de arbeidersklasse zouden opbrengen, wegen immers in de verste verte niet op tegen het bezit van de bourgeoisie. Als men op de financiële steun van de andere arbeiders rekent, betekent het, dat deze niet in staking kunnen gaan, want anders kunnen zij niet meer steunen. Bovendien wordt elke cent hierdoor gelocaliseerd, breekt zij de kracht der hele beweging. Elke staking moet daardoor mislukken en tot de nederlaag voeren.

Er komt nog bij, dat er een loonstop is, d.w.z. de regering bepaalt door middel van haar rijksbemiddelaars de lonen, zodat men eigenlijk tegen de regering staakt. Ons zijn gevallen bekend, waar de looneisen der arbeiders ingewilligd waren door de werkgevers, maar door de rijksbemiddelaars afgewezen werden.

De arbeiders willen bij iedere actie resultaten zien, maar dan moeten zij begrijpen, dat de opbouw van het bezit der bourgeoisie alleen kan

gaan ten koste van ons. Dat betekent dus lage lonen en lang en hard werken. We moeten begrijpen, dat elke staking een stuk machtsstrijd is, en hoe groter de machtsontplooiing, die de arbeidersklasse kan ontwikkelen, hoe groter de druk, die daarvan uitgaat. Te eerder zullen de werkgevers, die de regering achter zich weten, tot toegeven of onderhandelen bereid zijn. Alleen door de grootst mogelijke uitbreiding aan onze acties te geven, kunnen we kans op succes hebben. Daarin ligt onze kracht.

Met deze gedachtegang moeten de arbeiders elkaar bezielen en de strijd uitdragen, door zelf van bedrijf tot bedrijf te gaan. Dan komt de nadruk te liggen op de uitbreiding van elke actie en niet op geldelijke steun. Natuurlijk moet zo goed mogelijk gesteund worden, de offers, die we hiervoor brengen, kunnen nooit financieel hoog genoeg zijn. Maar alleen door zijn macht te ontwikkelen, kan men wat bereiken.

Dit alles is al honderd maal gezegd, maar we menen er toch goed aan te doen, nu er strijd is op verschillende punten, hier nog eens de nadruk op te leggen.

Tussen Regge en Dinkel

Sitdown-staking.

Het blijft onrustig in de Twentse textielindustrie, een onrust, die tot uitdrukking komt in steeds van die kleinere of grotere conflicten, nu hier dan daar. Het kenmerkende hiervan is, dat bij al deze conflicten de arbeiders zelf hun zaak in handen hebben genomen en deze acties dus steeds als „wild“ betiteld worden.

Nu hebben we weer zo'n „wild“ conflict achter de rug en ditmaal wel heel erg „wild“, daar de arbeiders in dit stukje strijd een voor Twente geheel nieuwe methode in toepassing hebben gebracht, n.l. een sitdown-staking.

Door de „erkende“ organisaties is een collectief contract met de werkgevers afgesloten. Daarover schreven we reeds eerder en ook over het feit, dat de textielarbeiders nu juist niet gecharmeerd op dit contract waren. Er komt dan ook regelmatig herrie over dit contract, zodra de werkgevers het in de praktijk willen gaan brengen. Zo ook bijv. bij de N.V. Boekelo-Stoomblekerij. Boekelo is een voorstadje en ressorteert in feite met alles onder de gemeente Enschede. Niettemin werden de arbeiders volgens de bepalingen van het nieuwe contract inplaats van in de derde, in de vierde loonklasse geplaatst. De leden van de bedrijfsorganisatie werden door de directie niet ontvangen en dus werd tot staking besloten. D.w.z. men bleef in de fabriek, doch de machines stonden stop. 's Avonds ging men naar huis om te eten, de volgende morgen kwam men weer terug in de fabriek, doch weer voerde men geen slag uit. De eerste sitdown-staking dus in Twente, en men kan zich indenken, dat allen het er over eens waren, dat dit geen strijdsmethode was en deze staking dus wel heel erg wild te noemen was.

Met 180 man, welke bij dit conflict waren

betrokken, kan men echter vanzelfsprekend zulk een stuk strijd niet volhouden en tot een behoorlijk resultaat brengen.

Na drie dagen besloten de arbeiders dan ook om weer aan het werk te gaan en een kerncommissie voert momenteel met de directie besprekingen om te trachten een bevredigende oplossing te vinden. Het is echter kentenkend voor de zich langzaam maar zeker voltrekkende verandering in de geestesgesteldheid der Twentse textielarbeiders en misschien zelfs een voorbeeld waarnaar de komende algemene strijd in de textielindustrie zich zal voltrekken.

KINDEREN IN NOOD.

„Wie het dichtste bij het vuur zit, warmt zich het best“ zegt het bekende spreekwoord en in het algemeen kan dit waar zijn. Echter wat betreft de voorziening van textiel voor de Twentse bevolking, die toch het dichtste bij het vuur zit, gaat dit in zijn algemeenheid niet op. Herhaaldelijk is er al op gewezen en mede door diverse arbeiders er tegen geageerd, dat vele kinderen zelfs niet naar school kunnen omdat zij niet voldoende kleren hebben. Op de textielarbeiders werd een beroep gedaan of zij er dan tenminste niet aan konden medewerken, dat althans de kinderen voorlopig werden geholpen en dezen hebben na onderling overleg besloten aan de oproep gehoor te geven. Unaniem werd besloten, dat alle textielarbeiders dagelijks plm. een kwartier tot een half uur zullen overwerken en dat hetgeen zij in die periode zullen vervaardigen, ter beschikking van arbeiderskinderen zal worden gesteld. Den fabrikanten hebben zij de eis gesteld, dat dozen op hun beurt de benodigde grondstoffen ter beschikking zouden stellen, terwijl zij daarnaast elken (door ervaring wijs geworden), dat zij zelf de distributie van de te vervaardigen goederen ter hand zouden kunnen nemen. Dit is na meerdere besprekingen door de verschillende partijen goedgekeurd en een comité is gevormd bestaande uit onderwijzend personeel en arbeiders-gedeeleerden van de verschillende fabrieken. Zij, die tot betaling in staat zijn kunnen tegen kostprijs de benodigde goederen verkrijgen, terwijl zij die dit niet kunnen zonder betaling zullen worden geholpen. Een bewijs dus, dat de arbeiders wel opbouw willen werken, als zij maar weten waarvoor en waaraan zij bouwen.

Dit nummer kost

20 cent

in verband met bijlage
over de Verkiezingen

1-Mei-verslag

Wat de opkomst betreft zijn de V.S.V. bijeenkomsten goed geslaagd.

In Amsterdam was er aanvankelijk niet wat je noemt de Mei-stemming. Het muziekgezelschap was dan ook niet voltallig opgekomen en de declamator was door ziekte verhinderd.

De eerste spreker gaf een geschiedkundig overzicht van de 1-Meidag als strijdtag. Na enige muzieknummers bleek een voordrachtskunstenaar bereid om voor de afwezig in te vallen en zo werden wij vergast op het treurspel „Egmond“ van Goethe, zeer goed gedeclameerd, maar 'n stuk dat niet bepaald paste op deze bijeenkomst. Bovendien in het Duits, dat zeker in de woordkeus van de dichter Goethe voor de meesten niet te volgen was.

De tweede spreker behandelde de strijd van de arbeiders en Spartacus, waarna 'n propagandist van de Huisvrouwenbond wat warmte bracht door het voordragen van enige strijdlieden, en de muziek sloot met „De Internationale“.

Te Zaandam begon het met de Internationale, gevolgd door 'n pianovoordracht en twee liederen van 'n zangeres, die zeer werd toegejuicht. Vervolgens werden enige toepasselijke gedichten voorgedragen, waarna de spreker 'n korte rede hield. Hij schetste de verwording van de 1-Meidag, herinnerde aan de grote acties van de arbeiders, ook die tijdens de bezetting hier en betoogde dat het niet aankomt op „gloedvolle“ redevoeringen, maar op het zelfdoen van het proletariaat en op internationale gevoelens en gedachten. Het was een geanimeerde vergadering.

In Urmuiden was muziek noch voordracht. Maar 'n aandachtig gehoor had de spreker die, met een pauze, 2½ uur wist te boeien. De belangrijkste problemen van deze tijd werden behandeld, de geleide economie, de verkiezingen, natuurlijk ook de Meidag en vervolgens de taak van de propagandisten van het communisme.

De Zeeliedenstaking

Openbare vergadering E.V.C.

Na opgemerkt te hebben dat de E.V.C. pas achter de staking gaat staan wanneer deze gemotiveerd is, opende de voorzitter de vergadering, om daarna het woord te geven aan een der stakende zeelieden, die de ontwikkeling van het conflict schetst. Daarin komt zeer sterk tot uitdrukking de rol van de oude C.B.T.-bestuurders. Zij wisten het klaar te spelen dat op een vergadering, die bezocht was door 250 leden, met een kleine meerderheid een contract aan te nemen voor 8000 zeelieden.

De verlaging die in het nieuwe contract tot uiting komt, varieert van f 120.— tot f 185.— per maand.

Mede-verantwoordelijk is de regering, want in overleg met haar is het contract tot stand gekomen. Toen op 4 April gemonsterd moest worden voor de S.S. Loppersum, op de nieuwe voorwaarden, is dit dan ook geweigerd. Dit hebben de reders aangegeven, om ieder verder contact te verbreken. Eerst varen, dan onderhandelen. Dat er reeds vanaf September van het vorige jaar door de zeelieden op gewezen is dat zij als leden van de E.V.C. mede-gehoord wilden worden en zij er geen genoegen mee namen, tot Augustus door te varen op het oude contract, werd met niets zeggende brieven afgemaakt. Spreker zei dat tot staking besloten was door de zeelieden en niet door de E.V.C.

Een Indonesisch zeeman, wekt dan op tot internationale solidariteit.

„Wij willen erkend worden als gelijkwaardige krachten met een gelijke beloning. Vele Indonesische zeelieden staken nu reeds zes maanden omdat zij weigerden de tegen Indonesië te gebruiken wapens te vervoeren. Zes maanden hebben zij al geen uitkering ontvangen en zijn

gehuusvest in lootsen die besmet zijn met schurft.”

Daarna behandelt Blokzijl de stakingen in het algemeen, Nederlaag van de zeelieden betekent nederlaag van de arbeidersklasse. Alle krachten moeten worden ingespannen, wil de staking gewonnen worden. Daarom heeft het bestuur besloten zolang de staking duurt het salaris van de betaalde E.V.C.-bestuurders te verlagen tot de stakersuitkering. B. becritiseerde de uitlating van Kupers, dat hij voor de fusie is met overname van het N.V.V.-programma, met afschaffing van de stakings-gymnastiek. B. wijst er op, dat zij nooit voor een „democratie” kunnen zijn waar 250 leden over 8000 beslissen. Het voorbeeld dat Kupers gebruikt van Frankrijk waar de regerings-„communisten” mede helpen iedere staking te breken, wordt door B. fel bestreden. Met stemverheffing beweert B., dat wij nu helemaal wel weten waar wij 17 Mei op moeten stemmen.

V. d. Berg uit Rotterdam deelt mede, dat de Rotterdamse arbeiders dit keer niet zo spontaan in staking zijn gegaan omdat zij in de vijf vorige stakingen vele ervaringen hebben opgedaan. Het regelmatig alleen-staan maakt huiverig om het stakingswapen te hanteren. Ook dit keer hebben zij veel te maken met laster en provocatie. Vele vaste havenarbeiders is reeds ontslag aangezegd en van de losse zijn de boekjes ingehouden. Spr. merkt op, dat een ongetekend manifest verspreid is, waarin wordt opgewekt de staking op te heffen. De stemming die deze vergadering bezielt, is voor Spr. voorwaarde, de strijd verder voort te zetten tot de overwinning. Met een opwekking de steuninzameling krachtig ter hand te nemen, werd deze vergadering, die door ruim 3000 arbeiders werd bezocht, gesloten.

Productie-Coöperaties

Een onzer lezers verzoekt o.a. het volgende onder de aandacht te willen brengen:

„Allereerst moeten we trachten, de kleine bedrijven zoveel mogelijk in eigen handen te nemen. Ten tweede: eigen woningen bouwen met winkels er aan verbonden. Ten derde: eigen inkoopcentrales voor de hele arbeidersmassa's. Daarvoor moet de hele arbeidersbevolking een fonds stichten bij een contributie van 10 cent per week; dan zullen we straks kunnen bouwen en produceren.

Dat het mogelijk is, is reeds vroeger gebleken. Bij stakingen en andere acties hebben de arbeiders zelf vroeger bedrijven in handen genomen en ze schakelden het grootkapitaal uit. Bijv. na de grote taxi-staking in 1923, toen de Luxe-taxi-verhuuronderneming „Asta” door de slachtoffers van de staking werd opgericht met behulp van de organisatie „Bewust Streven”, aangesloten bij het N.A.S. Dit is een voorbeeld van het bedrijf in eigen handen.

Ook iets over de landbouw. We moeten als arbeiders de kleine boertjes steunen door landbouwmachines en tractoren te hunner beschikking te stellen. Deze dingen moeten in stations onder gebracht worden, zodat iedere boer die gebruiken kan. Het moet dus niet, zoals de regering in Zeeland doet, door de kleine boeren beneden de 10 h.a. uit te schakelen en er grote bedrijven van te maken.”

We zijn het met de opvattingen van de inzender niet eens. Wel weten we, dat dergelijke gedachtegangen nog onder de arbeiders leven, omdat ze ruimte zoeken voor eigen initiatief bij eigen arbeid. En dergelijke gedachten leven dan vooral nog onder de arbeiders, die zelf nog in klein-kapitalistische verhoudingen leven, in streken, waar vooral veel kleinbedrijf is. Maar in de streken, waar vooral het grootkapitaal is ontwikkeld, in de scheepsbouw-, machine- en de grote levensmiddelenindustrie kan deze opvat-

ting van „het bedrijf in eigen handen” geen voet vatten. Onze lezer moet echter bedenken, dat vooral in de tegenwoordige tijd, waar de staat praktisch iedere onderneming onder controle stelt, of in ieder geval er naar streeft om dit te doen, voor het zelfstandige initiatief van productie-, of bouwcoöperatie's helemaal geen plaats meer is. Met het „particulier initiatief” is het praktisch zo goed als gedaan, of is in ieder geval op weg, te verdwijnen. Dit geldt evenzeer voor kleine particuliere kapitalisten als voor arbeidersgroepen, die gezamenlijk zelf als ondernemer willen optreden. In de grote lijnen bepaalt de regering, wat en hoeveel er gemaakt zal worden en ook door wie. Ze bepaalt tegelijk, hoeveel de arbeiders van de voortgebrachte goederen zullen verbruiken en hoeveel er naar het buitenland wordt uitgevoerd.

Naar onze mening heeft het denkbeeld van „de bedrijven aan de arbeiders” met de zelfstandige exploitatie van productie- of verbruikscoöperatie's niets te maken. Het gaat er om, dat de bedrijfspersonen zelf de regeling van de arbeidsprocessen en van de ordening van het maatschappelijk leven aan zich moeten trekken. En dat geldt in de eerste plaats voor de grote ondernemingen, die de beslissende plaats in de hele maatschappelijke productie hebben. Bij de tegenwoordige techniek komt verre de grote meerderheid van de goederenmassa uit de grote bedrijven. Wat de kleine daaraan toevoegen, is van ondergeschikt betekenis. Tenminste in de industrie. Verovering van de zeggenschap over de bedrijven sluit een strijd tegen de staat in zich. Daarom kan de arbeidersklasse geen meester over de productie worden, als ze niet meteen het staatsapparaat stuk slaat en haar eigen politiek-economische organen er tegenover opbouwt. Dat zijn haar arbeidersraden. Het is onmogelijk dat de arbeiders het eigen leven kunnen richten, zon-

der de politieke macht van de bezittende klasse en van de staat te breken. Wat we voor de algemene regeling van het arbeidsproces door de werkende bevolking zelf nodig hebben, is dan niet een stelsel van „onafhankelijke” coöperatie's, maar de belangrijkste daad van een zich-zelf-bepalende arbeidersbevolking is, dat algemene regels voor alle bedrijven gegeven worden, waarnaar ze hun productierekening doorvoeren. Deze algemene regeling bestaat daarin, dat de arbeidstijd de maatstaf voor de hele productie en distributie wordt, waardoor aan alle bedrijven tegelijk het winstbeginsel is uitgeschakeld. De goederen verschijnen daarmee niet meer in de maatschappij met een naambordje, hoeveel geld ze kosten, maar met een bordje, waarop staat, hoeveel arbeid, hoeveel arbeidsuren tot hun vervaardiging nodig was. Voor een planmatige productie is dat nodig, omdat een planmatige productie niets anders is, dan het verdelen van de beschikbare arbeidskrachten over de verschillende takken van bedrijf. Daarmee wordt dan meteen de hoeveelheid arbeidsuren, die iedereen heeft gewerkt, de maatstaf voor de consumptie. En wie niet werkt, valt dan automatisch buiten de consumptie. Geen pretti voorland voor aandeelhouders en voor de mensen met de dikke salarissen, die met de daadwerkelijke uitbuiting van de bevolking in de bedrijven en in de staat zijn belast.

Voor de niet-kiezers

Volgens de kieswet moet iedere tot kiezen gerechtigde persoon op tijd en op de juiste plaats verschijnen ter uitoefening van het kiesrecht. Van belang is hier de plicht zich te melden. Het niet uitoefenen van het recht wordt niet met straf bedreigd.

Bij niet verschijnen zonder geldige reden kan door den kantonrechter een geldboete worden opgelegd.

Bij wel verschijnen dient men er op toe te zien, dat de melding aangetekend wordt. Waarschijnlijk zal veelal de methode van doorstrepen van de naam gebruikt worden.

Accepteert men het door den voorzitter aangeboden biljet niet, dan wordt de naam aangetekend en komt later in het proces-verbaal van de stemming voor het Centraal stembureau. Dit geschiedt mede om het verschil te verklaren tussen het aantal uitgebrachte stemmen en het aantal opgekomen personen.

Zij, die het biljet aannemen, doch weigeren het voorgeschreven ritueel te volgen, worden door een wetsgetrouwen voorzitter hiertoe aangehouden en bij volharding in hun houding niet tot de stembus toegelaten. Het biljet moet dan worden teruggegeven. Verder behoeft niets gedaan of gezegd te worden.

Zo het hem interesseert kan hij toezien of de voorzitter het biljet met een stempel „onbruikbaar” enige keren bewerkt.

Voorts valt nog te vermelden, dat bij het toezien van de zetels slechts gerekend wordt met de uit de stembus komende wettige geldige stem-biljetten.

Vergadering

Ingezonden: De Stichting Consultatiebureaux voor Geslachtskunde zal in congres bijeen komen op 18 en 19 Mei te Amsterdam in hotel Krasnapolsky.

De eerste zitting, die op Zaterdag 18 Mei te 3 uur zal aanvangen, zal een openbaar en demonstratief karakter dragen: „De strijd tegen de seksuele nood en voor een gelukkig leven”.

18 Mei 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 20

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voorl. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trosinghstraat 8
Postgros 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

VICTORIE-PLEIN

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Het bezoek van Churchill

Winston Churchill, oud-premier van het Verenigd Koninkrijk, is op bezoek geweest in Nederland. Hij heeft gelogeerd bij H.M. in het paleis op de Dam te Amsterdam. Aan de Leidse universiteit werd hij uitgeroepen tot doctor juris honoris causa. Hij woonde een plechtige zitting bij van de verenigde Kamers der Staten-Generaal, waar hij werd toegesproken en gehuldigd als „den groten staatsman, aan wien de ganse wereld verschuldigd is, dat tenslotte de onafhankelijkheid en de vrijheid der volkeren is bewaard gebleven.” In deze zitting hield Churchill zelf een antwoord-rede, waarin hij een pleidooi hield voor de vorming van „de Verenigde Staten van Europa”. En tenslotte heeft het gemeentebestuur van Amsterdam Churchill begiftigd met de Gouden medaille.

De pers heeft veel werk van het bezoek gemaakt en daarmee een massale belangstelling gewekt.

En inderdaad, de autotochten door stad en land zijn ware zegetochten geworden voor hem die door „Het Parool” betiteld werd met „de leeuw van Londen”. Overigens geen erg oorspronkelijke vinding en een duidelijke parodie op Clemenceau's benaming, afkomstig van 1914—1918, „de Franse tijger”. Het publiek heeft zijn hart kunnen ophalen aan de hertogshoed op de wandelstok, de traditionele sigaar (de grillen van het publiek schijnen nu eenmaal bevredigd te kunnen worden met dergelijke attributen als wandelstokken, parapluïes, sigaren, maarschalkstaven enz.), en de „zwerende vingers”. De gelegenheid werd benut voor een indrukwekkend „politieel en militair vertoon. Koninklijke standaards, motorgades met de vlag van Amsterdam, tram-marcherende politiemannen, Schout-nachten midden op de dag, onbeweeglijke erewachten en daarbij behorende aspecties, hakkengeklak, dat alles, tot een aangeklede regimentsbok toe, beoorde bij het uiterlijk vertoon....

De een goed jaar geleden voorspelde, dat de Nederlandse bevolking datgene

wat toen zo vaak vol weerzin werd gehoord en gadeslagen van de Duitse bezetters, met bewondering, verheerlijking en gejubel zou aanvaarden, zodra het van andere zijde zou komen, werd schamper uitgelachen. Nu is het zover.

Wel is waar klonk er geen „Heil Hitler!” maar „Chu-hill!”, „Chur-chill!” Velen zijn opnieuw te vangen door persoons-verheerlijking, met fanfares, vlaggen en parades. Men leest in de burgerlijke pers, dat Churchill komt, de „hardnekkige doorzetter in het uur van de nationale ramp”. Hij, die door zijn „vasthoudendheid als oorlogsleider zo ontzaglijk veel heeft bijgedragen tot de overwinning”, „IJzeren volharding”, „Groot leider”, „De smid der victorie”. Wat klinkt het alles Stalinistisch en nazistisch!

„Wat deert het”, schrijft „Het Parool” in zijn: „Welkom Mr. Churchill”, „wat deert het, dat gij gerekend wordt tot de aanhangers van andere politieke opvattingen dan die, welke „Het Parool” voorstaat?”

Churchill komt hier natuurlijk niet om de rust te genieten, die de doctoren hem zowel vóór zijn bezoek twee maanden geleden aan de Verenigde Staten van Amerika, als nu vóór zijn bezoek aan Nederland zouden hebben voorgeschreven. Evenmin komt hij hier alleen om een openbare huldiging in ontvangst te nemen.

Waarom neemt de oude man niet de zo hoog nodige rust? Waarom geeft hij geen uitvoering aan het zo „belangelooos” door de Stalinistische „Waarheid” gegeven advies, om een vaste plaats in het oude manenhuis te betrekken? Zeker, de man is geen eerste minister van Engeland meer. Maar nog steeds vertegenwoordigt hij het Britse grootkapitaal. Nog immer is hij de vechter voor het Engelse imperium.

Dit imperium maakt moeilijke tijden door. Het is van de eerste plaats onder de groot-machten verdreven. Ja, het moet, als de

minste, de macht delen met de Verenigde Staten en Rusland.

De besprekingen over de vredesverdragen verkeren nog maar in het eerste stadium van voorbereiding en reeds blijken de geschillen in de te Parijs bijeengekomen conferentie van de ministers van buitenlandse zaken van de grote vier, handelende over de nieuwe herverdeling der wereld, onoplosbaar. Over Mandsoerije en Iran, over Triëst en de Dodecanes, over Italië en Spanje, over de Dardanellen en Tripotanië, over letterlijk niets kan men het daar eens worden.

Het Britse imperium weet, dat het in het komende conflict aan de zijde moet staan van Amerika, dat het alleen in de machtsstrijd te zwak zal zijn. En in het kapitalisme is de strijd nimmer ten einde. Dus is ook voor Churchill, de oude vechter, de strijd niet afgelopen. De positie van Engeland moet, waar mogelijk, bevestigd en versterkt worden.

De jubelende massa merkt niet, dat Churchill twee maanden geleden te Fulton in de Verenigde Staten naast zijn aanval op Rusland, aan de V.S. een voorstel deed om een gemeenschappelijk staatsburgerschap voor dat land en Engeland aan te gaan en dat hij daar tegenover nu een pleidooi houdt voor de vorming van de Verenigde Staten van Europa. Maar één ding was hetzelfde: sprak hij in Fulton over de wenselijkheid om over de gehele wereld gemeenschappelijke steunpunten voor de beide Angel-saksische machten in te richten, thans sprak hij van de noodzakelijkheid om alle maatregelen te nemen, om te verhinderen, dat wij opnieuw door een ramp zouden kunnen worden getroffen. Wie nog niet ten volle begrijpt wat zulke woorden in de mond van Churchill betekenen, moet dat maar eens gaan vragen aan de soms wat weerspannige, aangeklede regimentsbok.

Hij, die zich begint los te maken uit het

UIT DE INHOUD:

Rusland.
Italië.
Berlijn 1918.
Jeugdbeweging.
Over gedichten.